

ÖZET : Baba adının tespiti istemiyle açılan davanın Medeni Kanununun 38. ve 1587 sayılı Kanununun 46. maddeleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Mehmet Şenol

Karşı Taraf : Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü

O L A Y : Davacı, babası Ürgüp Taşkınpaşa köyünde Kethüdaoğullarından 1302 doğumlu Abdullah Oğlu Bekir'in seferberlikte şehit olduğunu kendisini 2. Tegrinsani 1331 tarih ve 266 numara ile şehit yetimi maası bağlandığına, kayıt olmasıyla bu maanın kesildiğini, yenilen maas bağlanabilmesi için Emekli Sandığına babasının nüfus kaydının istendiğini, oysa 1946 yılında Ürgüp Nüfus İdaresinin yanması sonucu yeniden yapılan yazısında sadece sağ olanların yazıldığını ölü olanların yazılmadığını belirterek Kethüdaoğullarından Abdullah Oğlu Bekir'in, babası olduğunun tespiti istemiyle 1.11.1990 gününde adli yargıda dava açmıştır.

Ürgüp Asliye Hukuk Mahkemesi; 28.12.1990 gününde, 279-367 sayıyla, Yargıtay 4.Hukuk Dairesinin 6.12.1990 gün ve 2464-9625 sayılı kararının gerekçesinden bahisle, tespit isteminin Emekli Sandığındaki işlemin yürütülmesinde dayanak olmak üzere idareyi belirli bir işleme zorlayıcı nitelikte olduğunu belirterek görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı aynı istekle idare mahkemesinde 6.5.1991 gününde dava açmıştır.

Kayseri İdare Mahkemesi; 15.5.1991 gününde 326 sayıyla davanın çözümünün 1587 sayılı Nüfus Kanununun uyarınca adli yargının görevine girdiği, Uyuşmazlık Mahkemesinin bu yönde kararları bulunduğu, ancak asliye hukuk mahkemesince daha önce görevsizlik kararı verdiği gerekçesiyle 2247 sayılı kanununun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, dosya 27.5.1991 gününde Uyuşmazlık Mahkemesine gelmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Yılmaz Aliefendioğlu'nun Başkanlığında, Hüseyin Örmeci, Kamil Kadoğlu, Rüştü Altay, Aysel Pekiner, Osman Şimşek ve Adnan Altın'ın katılmaları ile yaptığı 10.7.1991 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan ve toplantıya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı Erkal Evliyaoğlu ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M.İlhan Dinc'in; baba adının tespiti istemiyle açılan davanın idari işlemin tespitine ilişkin olmadığı idari yargıda tespit davası şeklinde bir dava türü bulunmadığı ve bu tür uyuşmazlıkların adli yargı yerinde çözümleneceği yolunda Uyuşmazlık Mahkemesi kararları bulunduğu, bu nedenle davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği yolundaki yazılı ve sözlü düşünceleri alındıktan sonra gereği görüldüğü düşünülür:

Dava baba adının tespiti istemiyle açılmıştır.

Adli yargıda bir dava türü olan ve öğretide ve uygulamada da tamamiyle benimsenmiş bulunan tespit davaları , bir durumun ya da bir hukuki ilişkinin saptanması amacıyla açılan davalardır.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 5. ve 2577 sayılı İdare Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinde sayılan İdare dava türleri arasında tespit davası bulunmamaktadır.

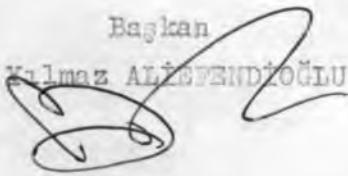
Medeni Kanununun 38. maddesinde de: "Hakimin hükmü olmadıkça ahvali şahsiye sicilinin hiçbir kaydı tashih edilemez." denilmektedir. 1587 Sayılı Nüfus Kanununun 46. maddesinde yaş, ad, soyadı, ve diğer kayıt düzeltme davalarının ilgilinin oturduğu yer asliye hukuk mahkemesinde Cumhuriyet Savcısı ve Nüfus Başmemuru, huzuruyla görülüp, karara bağlanacağı açıkça belirtilmiştir.

Tespit davalarının adli yargıda görülen bir dava türü olmaları ve Medeni Kanununun ve Nüfus Kanununun açıklanan hükümleri karşısında davacının babasının adının tespitine ilişkin davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden Ürgüp Asliye Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Kayseri İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ürgüp Asliye Hukuk Mahkemesinin 28.12.1990 gün ve 279-367 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına Üyelerden Hüseyin Örmeci ve Kamil Kadioğlu'nun karşı oyları ve oyçokluğuyla 10.7.1991 gününde kesin olarak karar verildi.

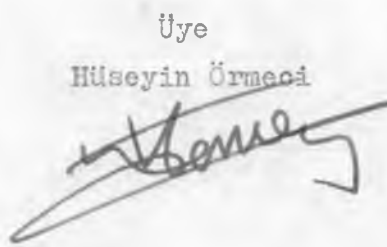
Başkan

Kalmaz ALİPİNDİOĞLU

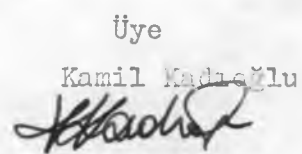
Üye

Hüseyin Örmeci

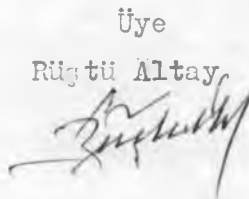
Üye

Kamil Kadioğlu

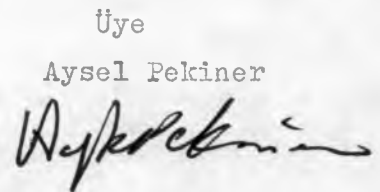
Üye

Rüştü Altay

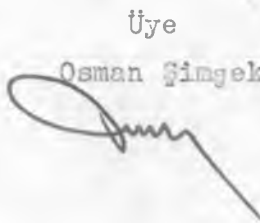
Üye

Aysel Pekiner

Üye

Osman Şimşek

Üye

Adnan Altın

Esas: 1991/22

- KARŞI OY YAZISI -

Davacı T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünü hasım göstermek suretiyle babası Bekir'den şehit yetimi maaşı almakta iken keşildiğinden, söz konusu maaşın yeniden bağlanması için davalı Emekli Sandığına babasının nüfus kaydının istendiğini, oysa kayıtların yanması nedeniyle yapılan yeni yazımda sağ olanların yazıldığını, babası Bekir'in ölü olması nedeniyle nüfusa yazılmadığını bildirerek Bekir'in babası olduğunun tesbitini istemiştir.

Davada davacı Abdüllağ oğlu Bekir'in çocuğı olduğunun tesbitini istemektedir. Bu dava ile amaçlanan Abdullağ oğlu Bekir'in çocuğı olarak yetim maaşı alan kişi olduğunun belirlenmesi ile yeniden maaş bağlanmasıdır. Davacının davayı tesbit davası olarak isimlendirmesi davanın bu niteliğini değıştirmez. Davacı nüfus kayıtlarında bir düzeltme istemediğinden ve nüfus idaresi hasım gösterilmediğinden bu davaya Medeni Kanunu'nun 38. maddesine göre açılmış kayıt tashihi davasında diyemeyiz. Maaş bağlanması gibi tamamen idari bir tasarruf hakkında açılan bu davaya idari yargı yerinde bakılmalıdır.

Bu nedenle sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyoruz.

Hüseyin Ormeci

Kâmil KADIOĞLU